

Warszawa, dnia 26 kwietnia 2019 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER FINANSÓW

PT7.056.2.2019

Pan
Roman Jacek Arseniuk

Szanowny Panie,

na wstępie pragnę podkreślić, że doceniam Pana zaangażowanie i troskę o interes publiczny.

Odpowiadając na Pana petycję wniesioną 8 lutego 2019 r. do Ministra Finansów – Pani Teresy Czerwińskiej, o podjęcie inicjatywy ustawodawczej, która doprowadzi do uzupełnienia art. 111 ustawy o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2018 r. poz. 2174 z późn. zm.; dalej: ustawa VAT) w ten sposób, aby wyłączyć możliwość wystawienia faktury VAT w przypadku zaewidencjonowania sprzedaży przy pomocy kasy rejestrującej, uprzejmie informuję.

Zgodnie z art. 111 ust. 1 ustawy VAT podatnicy dokonujący sprzedaży na rzecz osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej oraz rolników ryczałtowych są obowiązani prowadzić ewidencję obrotu i kwot podatku należnego przy zastosowaniu kas rejestrujących. W przepisie tym wskazano osoby, które są obowiązane do prowadzenia ewidencji przy zastosowaniu kas rejestrujących. W przypadku prowadzenia sprzedaży mieszanej (na rzecz podatników VAT i na rzecz osób prywatnych) sprzedający obowiązany jest prowadzić ewidencję przy pomocy kasy rejestrującej. „Ewidencja prowadzona za pomocą kasy rejestrującej jest niezależna od ewidencji, której prowadzenia wymagają inne przepisy (...). Jest to sprzedaż nieudokumentowana obowiązkowo fakturami, czyli objęta wyjątkiem od zasady, że podatnik podatku VAT zobowiązany jest do wystawienia faktur wynikających z art. 106b ustawy o VAT”¹.

Podatnik prowadzący ewidencje sprzedaży przy zastosowaniu kasy rejestrującej nie ma obowiązku (ani prawa) sprawdzać czy osoba dokonująca u niego zakupów prowadzi działalność

¹ Interpretacja indywidualna - Pismo z dnia 2 października 2017 r. Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej nr 0114-KDIP1-3.4012.269.2017.1.MT; SIP.

gospodarczą lub czy zakupy są dokonywane na potrzeby działalności gospodarczej. „Podatnicy podatku od towarów i usług nie mają prawnych możliwości legitymowania swoich kontrahentów pod względem prowadzenia działalności gospodarczej. Nie oznacza to jednak, że przepisy w zakresie obowiązku określenia wartości obrotu obligującego podmioty do zainstalowania kas rejestrujących mają lukę prawną. W sytuacji gdy kontrahent podatnika nie żąda lub nie odbiera faktury VAT, nie podaje swoich danych osobowych niezbędnych do wystawienia faktury, musi zostać uznany jako osoba nieprowadząca działalności gospodarczej”². Przepisy dopuszczają również ewidencjonowanie na kasie rejestrującej sprzedaży, która nie podlega takiemu obowiązkowi.

Odnosząc się do kwestii wystawiania faktury po zaewidencjonowaniu sprzedaży przy zastosowaniu kasy rejestrującej należy odwołać się do treści art. 106b ustawy VAT. Co do zasady sprzedaż na rzecz podatników VAT jest dokumentowana fakturą. Obowiązek jej wystawienia wynika z art. 106b ust. 1 pkt 1 ustawy VAT, który stanowi, że podatnik jest obowiązany wystawić fakturę dokumentującą sprzedaż, a także dostawę towarów i świadczenie usług, o których mowa w art.106a pkt 2, dokonywane przez niego na rzecz innego podatnika podatku. Natomiast z art. 106b ust. 3 pkt 1 ustawy VAT wynika, że fakturę na żądanie nabywcy (nie będącego podatnikiem VAT) podatnik jest obowiązany wystawić w terminie 3 miesięcy, licząc od końca miesiąca w którym dostarczono towar lub wykonano usługę. Faktura jest podstawowym dokumentem potwierdzającym czynności dokonane w ramach tzw. obrotu profesjonalnego. „Jednakże ustawodawca, uwzględniając wytyczne Dyrektywy Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (Dz. U. UE. L. z 2006 r. Nr 347, str. 1 z późn. zm.; dalej: Dyrektywa VAT), w szczególności art. 220, 221, 226, 226b – przewidział także wyjątki, kiedy dokonana czynność może być udokumentowana fakturą w obrocie „nieprofesjonalnym”. I tak, art. 106b ust. 3 u.p.t.u. swej treści odnosi się właśnie do możliwości wystawienia faktury na wniosek nabywcy, jeżeli jej wystawienie nie jest obowiązkowe, co jest zgodne z treścią art. 221 ust. 1 Dyrektywy VAT. Polski ustawodawca skorzystał z przewidzianej w prawie unijnym możliwości zobowiązania podatników do wystawienia faktury za dostawy towarów lub świadczenie usług inne niż dostawy lub świadczenie dokonywanych na rzecz innego podatnika lub na rzecz osoby prawnej niebędącej podatnikiem.”³ Jednocześnie należy zwrócić uwagę na zapis art. 106h ust. 1 ustawy VAT, zgodnie z którym w przypadku gdy faktura dotyczy

² Wyrok WSA w Warszawie z 21.8.2008 r., sygn akt III SA/Wa 836/08, CBOSA.

³ BAS-WASiE-398/19

sprzedaży zarejestrowanej przy zastosowaniu kasy rejestrującej, do egzemplarza faktury pozostającego u podatnika dołącza się paragon dokumentujący tę sprzedaż. Nie dotyczy to sprzedaży dokumentowanej fakturą emitowaną przy zastosowaniu kasy rejestrującej, w przypadku gdy wartość sprzedaży i kwota podatku są zarejestrowane w raporcie fiskalnym dobowym kasy, jak również przypadku uznania paragonu fiskalnego za fakturę uproszczoną w rozumieniu art. 106e ust. 5 pkt 3 ustawy o VAT.

Odnosząc się do kwestii wystawiania nabywcom rachunków zamiast faktur należy zauważyć iż polskie prawo podatkowe nie określa różnicy między rachunkiem a fakturą. Rachunek jest wystawiany przez sprzedającego niezobowiązanego przepisami do wystawiania faktury. Zgodnie z zasadą ogólną zawartą w art.87 § 1 Ordynacji podatkowej⁴, jeżeli z odrębnych przepisów nie wynika obowiązek wystawienia faktury, podatnicy prowadzący działalność gospodarczą są obowiązani, na żądanie kupującego lub usługobiorcy, wystawić rachunek potwierdzający dokonanie sprzedaży lub wykonanie usługi. Od powyższej zasady ogólnej wyłączone są przepisy regulujące zasady wystawiania faktur określone w odrębnym akcie prawnym tj. ustawie VAT. Powyższe oznacza, że rachunek wystawia podatnik, który nie jest obowiązany do wystawiania faktur. Różnica w dokumentowaniu transakcji (rachunek czy faktura) uzależniona jest od statusu VAT sprzedawcy, a nie nabywcy.

Zawarte w petycji rozwiązanie dotyczące zmiany przepisów ustawy o podatku od towarów i usług, aby wyłączyć możliwość wystawienia faktury VAT w przypadku zaewidencjonowania sprzedaży przy pomocy kasy rejestrującej, należy ocenić jako błędne, ponieważ skupione jest na jednym przepisie, nie uwzględniając regulacji dotyczących wystawiania faktur.

Z poważaniem

Z upoważnienia Ministra Finansów
Zastępca Dyrektora Departamentu Podatku od Towarów i Usług

Zbigniew Makowski

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

⁴ Dz. U. z 2018 r. poz. 800 z późn. zm.